

بیمارستان شهید دکتر قلی پور بوکان

تشنج ناشی از تب در کودکان

Febrile Seizure

تهیه کننده:

سلیمان پوررشید

کارشناس ارشد پرستاری

سوپروایزر آموزش سلامت

روناک حمه مولان

سرپرستار بخش کودکان ۱

تایید کننده:

دکتر نغمه وثوقی

متخصص اطفال

کد سند: HEUBQH 78/12

تاریخ تدوین: ۱۴۰۴/۰۲/۲۰

واحد آموزش پرستار و پیگیری: ۲۹۱

۰۴۴۶۶۳۳۰۷۰۱ - ۴

ضمن مراقبت از کودک، بدانید زندگی طبیعی و فعال، بازی و ورزش باعث تشنج نمی شود. مدرسه از سابقه بیماری آگاه باشد.

کاهش سطح هوشیاری به دنبال تشنج را با ایست قلبی اشتباه نگیرید و عملیات احیا قلبی را آغاز نکنید.

دسترسی کودک به داروها محدود گردد.

از مصرف خودسرانه داروهای آنتی هیستامین مانند سیتیزین و.... سایر داروها در این کودکان خودداری شود.

در کودکان با سابقه تشنج اگر دچار هر گونه بیماری شدند (چه تب کند یا نکند)؛ برای پیشگیری از تشنج مجدد، طبق دستور پزشک قرص دیازپام (حتی اگر دچار تشنج هم نشده باشد) به مدت ۴۸ ساعت بر اساس وزن داده می شود.

نکته: تشنج ناشی از تب در موارد زیر خطرناک است:

الف) قبل از ۵ ماهگی و بعد از ۶ سالگی

ب) حرکات تشنجی فقط در یک طرف بدن، در یک اندام و یا فقط در چشم ها

ج) طولانی شدن مدت تشنج (هر چند غیر معمول، ممکن است تا ۱۵ دقیقه نیز به طول بینجامد)

تشنج بدون علت شناخته شده و خود به خود تکرار شونده

را صرع (تشنج بدون تب) می گویند. کودکان با سابقه تشنج

ناشی از تب، ۲ تا ۱۰ برابر بیشتر احتمال صرع دارند.

Reference: Nelson Textbook of Pediatrics

AAP (healthychildren.org)

CDC (cdc.gov/epilepsy)

نکته: پس از تشنج، لباس کودک را درآورید، او را در محیط خنک قرار داده و با حوله خیس و آب ولرم (نه الکل) زیر بغل، پشت، کشاله ران و پا را پاشویه دهید. حوله را روی سر، پیشانی و سینه نگذارید. تا لرز برطرف نشده، پاشویه ندهید؛ تب باید به تدریج پایین آورده شود نه یکدفعه و ناگهانی (از قرار دادن کودک زیردوش حمام خودداری کنید).

خودمراقبتی در کودک با سابقه تشنج ناشی از تب

مواظب باشید کودک دچار سرماخوردگی نشود. اگر کودک دچار تب شدید شد؛ تب را پایین آورده و به پزشک ببرید.

از استامینوفن برای تب استفاده شود، نه آسپرین.

داروهای ضد تشنج را طبق پزشک دستور (ممکن است ۲ تا ۳ سال) و به موقع به کودک بدهید. قطع و تغییر خودسرانه دارو ممنوع.

در صورت بروز بثورات پوستی سریعاً "داروی ضد تشنج مخصوصاً" (فنوباریتال و کاربامازپین) را قطع و فوراً "به اورژانس مراجعه شود (استیون جانسون)

دمای بدن را فقط از طریق زیربغل اندازه گیری کنید. (مقعد و دهان ممنوع)

والدین گرامی:

اگر درجه حرارت کودک شما بالای 38°C باشد؛ تب دارد. تب واکنش طبیعی بدن و نشانه شروع یک بیماری (معمولا) بیماری ویروسی مانند سرماخوردگی) است. تب ممکن است باعث تشنج در کودک شود. اکثرا تشنج در ساعات ابتدایی تب (در ۲۴ ساعت اول بروز تب) که حتی گاهی والدین متوجه تب کودک نمی گردند؛ رخ می دهد.

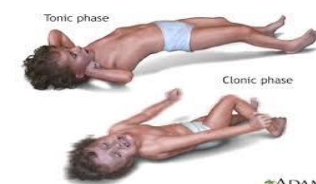
تشنج، یک اختلال ناگهانی در فعالیت الکتریکی مغز است. تشنج ناشی از تب، شایع ترین نوع تشنج در کودکان ۵ ماهه تا ۶ ساله (خصوصا یک تا دو سالگی) است و تنها در ۴-۳٪ کودکان تب دار رخ می دهد.

این نوع تشنج بندرت بیش از یکبار در ۲۴ ساعت و بندرت بعد از ۵ سالگی در زندگی اتفاق می افتد و نسبت به بقیه تشنج ها با علل دیگر، معمولا عارضه دراز مدت را ایجاد نمی کند و روی یادگیری، هوش و رشد کودک تاثیر نمی گذارد؛ ولی حتی الامکان از روی دادن آن جلوگیری شود.

علامت تشنج ناشی از تب چیست؟

است این علائم را در کودک ببینید:

- به صدا پاسخ نمی دهد و بیهوش می افتد.
- دهان و فک قفل و دور لب سیاه می شود.
- تمام بدن سفت می شود، سپس حرکات منظم و تکراری کل اعضای بدن (شبیه دست و پا زدن) روی می دهد.

ممکن است بدون اینکه متوجه اطراف باشد، برای چند لحظه به نقطه ای خیره شود.

اقدامات تشخیصی

معاینه، آزمایش، سی تی اسکن و ام آر آی. اگر پزشک به مننژیت (عفونت پرده مغز) شک کند؛ برای نمونه برداری از مایع نخاع (LP) با پزشک همکاری کنید.

به هنگام تشنج کودکان، چه کار کنیم؟

- آرامش خود را حفظ کنید.
- کودک را در محیط نرم به دور از اشیاء خطرناک بخوابانید. هرگز کودک در حال تشنج را سر پا نگه ندارید.
- سر کودک را با دو دست آرام نگه دارید تا آسیب نبیند. گرفتن اندام در حال پرش توصیه نمی شود.
- فورا "کودک را به پهلو چپ یا روی شکم بخوابانید؛ تا ترشحات از دهان خارج شود..

© AboutKidsHealth.ca

۵- اگر ماده ای در دهان کودک هست، بدون فشار خارج کنید. دهان قفل شده را به زور باز نکنید. آسیب می زند و با تحریک تهوع، باعث بروز استفراغ و خفگی می شود.

۶- چیزی در دهان کودک نگذارید. به فک و دندان آسیب می زند.

۷- اگر خطر پارگی زبان گیر کرده بین دندان وجود دارد؛ با دسته قاشق پوشیده با پارچه نرم زبان را آزاد کنید.

۸- لباس های تنگ یا مانع تنفس را باز کنید. (روسی، کلاه و گردنبندی که سفت بسته شده است)

۹- حمله تشنج معمولا ۱-۲ دقیقه بر طرف می شود. در صورت تداوم، طبق دستور از شیاف دیازپام استفاده کنید.

۱۰- اطراف کودک را خلوت کنید. ممکن است در زمان حمله، کنترل ادرار خود را از دست بدهد.

۱۱- کودک را در زمان تشنج تنها نگذارید.

۱۲- از اقدامات نادرستی مانند پاشیدن آب، تکان دادن کودک یا سوزن زدن اجتناب کنید.

۱۳- مدت و نوع حرکات تشنج را به خاطر بسپارید.

۱۴- بعد از تشنج، ممکن است کودک خواب آلود یا بی قرار باشد. از بیدار کردن کودک پرهیزید.

۱۵- تا کاهش هوشیاری و حالت خواب آلودگی کامل برطرف نشود، مواد غذایی و یا آب به کودک ندهید.